

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/71/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613210162
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5613210162.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej v právnej veci starostlivosti o maloleté deti B., Q., nar. XX. XX. XXXX a L., nar. XX. XX. XXXX, obidvoch bytom v E. F., E. X. XXX/X, obidvoch zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, deti otca X. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom v E. F., E. X. XXX/X a matky Q. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom v E. F., E. X. XXX/X, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš a Nemocnice s poliklinikou MUDr. I. Stodolu Liptovský Mikuláš, so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Palúčanská 25, v konaní o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinnosti a v konaní o uloženie výchovných opatrení, o odvolaní otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8P/70/2013-126 zo dňa 04.06.2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zveril maloleté deti B. : Q., nar. XX.XX.XXXX a L., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletých zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Otcovi uložil povinnosť platiť na výživu na maloletého Q. B. čiastku 100,- Eur mesačne a na výživu maloletého L. B. čiastku 50,- Eur mesačne, vždy do 15.teho dňa toho -ktorého mesiaca vopred počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku k rukám matky Q. B., bytom E. F.-X., E. X. XXX/X. Súd nad výchovou maloletých detí nariadil dohľad po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, vykonávaný 2-krát týždenne v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš. Uložil matke výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému a psychiatrickému poradenstvu, ktoré bude realizované v súčinnosti s Liptovskou nemocnicou s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš, so sídlom v Liptovskom Mikuláši, po dobu jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Štátu nepriznal právo na náhradu trov konania.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ust. § 24, § 36, § 37 Zákona o rodine a vykonané dokazovanie, na základe ktorého dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom :

Postupujúc podľa označenej právnej úpravy, keď súd napriek späťvzatiu návrhu na začatie konania konanie nezastavil, podanému návrhu otca nevyhovel. Vykonaným dokazovaním, či už výpoveďami účastníkov konania samotných, vyhodnotením ich verbálnej a neverbálnej komunikácie, znaleckým dokazovaním súd zistil, že v rodine napriek predošlému uloženiu výchovných opatrení vykonateľným rozsudkom súdu pretrváva potreba výkonu úpravu rodičovských práv a povinností. Už v minulosti po

konfliktoch rodičov matka s deťmi opustila spoločnú domácnosť, na naliehanie manžela sa vrátili a pokoj v rodine nastal na chvíľu. Takéto riešenie problémov v rodine určite nie je v záujme maloletých detí. Otec detí navrhol ich zverenie do svojej osobnej starostlivosti, so zastupovaním a správou majetku obidvoma rodičmi a platením výživného ich matkou. Rodičia maloletých detí sú manželia, v spoločnej domácnosti spolu s maloletými deťmi žijú ako úplná rodina len posledné tri týždne. Konanie pritom bolo začaté 04. 10. 2013 a ešte na prvom pojednávaní dňa 23. 10. 2013 otec predniesol, že matku je potrebné pozbaviť rodičovských práv. Autoritatívne správanie otca vo vzťahu k matke aj k maloletým deťom nie je preukázané len jeho vlastnými výpoveďami na pojednávaniach a spôsobom jeho prejavu. Napriek tomu, že predmetom konania bol záujem maloletých detí na riadnej výchove a záujem na funkčnosti rodiny, navrhovateľ vo svojich prednesoch používal len jednotné číslo a slovo ja, namiesto slova my, čo je preukázané aj znaleckým posudkom. V rodine je posledné tri týždne pokoj len preto, že odporkyňa opäť potlačila svoju osobnosť a v plnej miere sa prispôsobila predstavám manžela. Manželstvo je však rovnocenným životným spoločenstvom muža a ženy, manželia sú partnermi a nie sú jeden druhému podriadení. Navrhovateľ odmieta akceptovať akýkoľvek výchovný prístup, akékoľvek názory odporkyne, dokonca maloletého Q. pred posledným usporiadaním vzťahov v rodine zveril bez akéhokoľvek súdneho rozhodnutia do starostlivosti svojej matky, hoci vlastná matka dieťaťa je schopná sa o dieťa za súčinnosti iných osôb postarať. Takýto výchovný prístup otca detí, násilné oddeľovanie jedného z nich od ich matky a rozdeľovanie súrodencov je neprípustné, pokiaľ matka dokáže výchovu maloletých detí zabezpečiť. Otec tvrdil, že takto postupoval, lebo maloletý Q. mal obavu a strach zo svojej matky, čo nebolo preukázané ani pri znaleckých vyšetreniach, ani v súdnom konaní, keď tri týždne pred termínom pojednávania zrazu maloletý Q. svoj otcom tvrdený strach z matky stratil. Takéto výchovné pôsobenie otca, svojvoľné nárazové vytŕhanie Q. z doterajšieho prostredia (bytu, materskej školy) a jeho oddeľovanie od matky a brata dieťaťa škodí. Otec bez akýchkoľvek lekárskeho odporúčaní a konzultácií s odborníkmi odmietol povinné očkovanie maloletých detí. Aj keď takýto postup odôvodnil obavou zo zhoršenia zo zdravotného stavu detí, ide o obavu nepreukázanú. Otec bez toho, aby svoju domnienku preukázal tvrdí, že k zhoršeniu zdravotného stavu maloletého Q. došlo po povinnom očkovaní. Maloletý L. však neabsolvoval ani jedno povinné očkovanie, napriek tomu jeho zdravotný stav dobrý nie je. Takýto postoj otca detí, vyžadujúceho jeho akceptáciu matkou, ohrozuje ich zdravie. Otec rozhodol aj o tom, že maloletý Q. nebude navštevovať pre neho vhodné predškolské zariadenie (s nepodloženým tvrdením, že maloletému Q. ublížilo iné dieťa). Dieťa doteraz nie je umiestnené v žiadnom predškolskom zariadení, hoci to je aj vzhľadom na závery znaleckého posudku vhodné a žiaduce pre jeho ďalší rozvoj. Rovnako napriek rečovým problémom dieťa od novembra 2013 nenavštevuje logopéda. Otec aj na pojednávaní prezentoval názor, že dieťa je spôsobilé na zaradenie do riadnej materskej školy, čo je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, u ktorého je pri zaraďovaní do predškolského zariadenia potrebné prihliadať na jeho zdravotný hendikep. Vzhľadom na autoritatívnu povahu otca a jeho nekritičnosť, v záujme zachovania pokoja, sa matka detí všetkým otcovým rozhodnutiam prispôsobuje a svoj vnútorný nepokoj rieši občasným požívaním alkoholu, čo tiež nie je v záujme zdravého vývoja maloletých detí. Súdne znalkyne konštatovali, že o deti by sa mali starať obidvaja rodičia spoločne, avšak za iných podmienok ako doteraz. Otec detí však odmieta akceptovať aj toto zistenie znalkyň, čo je zrejme vyvolané jeho zvýšenou kritičnosťou voči okoliu a nekritičnosťou voči sebe. Nie je daná ani minimálna záruka toho, že rodičia začnú deti vychovávať inak ako doteraz. V čase rozhodovania súdu nie je preukázané, že došlo k úprave vo fungovaní rodiny, preto je v zmysle záverov znaleckého posudku vhodné zverenie detí do osobnej starostlivosti matky, ktorá im dokáže vytvoriť lepšiu emocionálnu podporu a zabezpečuje im primeranú zdravotnícku starostlivosť. Súd potom v záujme maloletých detí rozhodol o ich zverení do osobnej starostlivosti matky, ktorá pre deti predstavuje pocit istoty a bezpečia a neohrozuje ich zdravý vývoj. Nebolo sporným, že matka sa o deti po odbúraní problému s alkoholom dokáže riadne postarať, deti sú čisté, upravené, najedené, matka s nimi chodíeva na prechádzky a venuje sa im, aj keď opäť nie podľa predstáv otca. Na rozdiel od otca však matka neignoruje názory a postupy lekárov, týkajúce sa spôsobu liečby maloletých detí. U otca súd nemohol prehliadnuť, že na jednej strane navrhoval zverenie detí do svojej osobnej starostlivosti, na druhej strane na priamu otázku súdu odmietol absolvovať rehabilitačný pobyt s maloletým L.o odôvodnil obavou o tom, že by nemal vedomosť o tom, čo je doma s druhým synom. Vo fungujúcom partnerskom vzťahu však panuje dôvera a starostlivosť o maloleté deti môžu zabezpečiť v rovnakom rozsahu obaja rodičia. Aj takýto postoj otca preukázal dôvodnosť úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. Otec maloletých má zachované právo styku s maloletými synmi, lebo rodina zatiaľ obýva ten istý byt, preto jeho styk s mal. deťmi, aj vzhľadom na sťažnú možnosť jeho vymedzenia pri zohľadnení pracovného rozvrhu otca detí, nebol v tomto rozsudku upravený

Na druhej strane vzhľadom na to, že matka začala riešiť manželské problémy požívaním alkoholu, rozhodol súd o začatí konania o uložení výchovných opatrení, s cieľom sledovať a chrániť najlepší záujem maloletých detí. Výchovné opatrenia sú prostriedkom ochrany, napomáhajú navráteniu riadneho výchovného prostredia. V súdenom prípade súd nariadil dohľad nad výchovou maloletých detí nielen pre problém matky s alkoholom, ale aj pre prístup otca detí odmietajúci priznanie si vlastných chýb pri výchove a starostlivosti o deti. Týmto rozhodnutím otec nie je pozbavený rodičovských práv a povinností, naďalej má povinnosť podieľať sa na zabezpečení riadnej výchovy maloletých detí a vytváraní priaznivých podmienok pre ich ďalší zdravý vývoj. Podľa názoru súdu je ešte možné zabezpečiť nápravu vhodným usmernením obidvoch rodičov tak, že bude naďalej sledovaný výchovný proces maloletých detí za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lipt. Mikuláš, ktorý bude v určitých časových intervaloch požiadaný súdom o podanie správy. V prípade zistenia akéhokoľvek vážneho ohrozenia výchovy maloletých bude potrebné pristúpiť k vážnejším zásahom do výchovy detí (v krajnom prípade odňatím maloletých detí z osobnej starostlivosti rodičov). Naopak, v prípade zistenia pozitívnej zmeny v pomeroch rodiny, ktorá nebude len prechodného rázu, bude výchovné opatrenie zrušené. Vzhľadom na problémy matky s konzumáciou alkoholu, súd tejto uložil aj ďalšie výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti odborného poradenstva, a to psychologického aj psychiatrického. V tejto časti bude výchovné opatrenie realizované v súčinnosti s Liptovskou nemocnicou s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš, so sídlom v Liptovskom Mikuláši z dôvodu, že matka v tomto zariadení už bola hospitalizovaná, podrobuje psychiatrickej liečbe a lekári poznajú jej zdravotný stav. Liečba realizovaná v doterajšom rozsahu však nedostatočne plní svoj účel, preto bude potrebné túto zintenzívniť a zapojiť do terapie aj klinického psychológa, ktorý pôsobí v tomto zdravotníckom zariadení. Obidva nariadené výchovné opatrenia súd časovo ohraničil. Po uplynutí uvedenej doby bude zhodnotená účinnosť uložených výchovných opatrení. V prípade ich pozitívneho účinku môže súd rozhodnúť o ich zrušení, v prípade nedosiahnutia účelu o ich predĺžení alebo ich nahradení prísnejšími výchovnými opatreniami.

Nakoľko u obidvoch rodičov je uložená vykonateľným rozsudkom povinnosť podrobovať sa sociálnemu poradenstvu, súd zatiaľ otcovi detí neuložil ďalšie výchovné opatrenie. Súd vychádzal pritom aj z toho, že otec detí môže byť podľa pokynov ošetrojúceho lekára ich matky zapojený aj do jej terapií, ako tomu je v ostatných súdu známych prípadoch. Ak otec takýto postup odborného lekára odmietne, potom je možné nariadiť mu to ex offio v rámci nového konania o uložení výchovného opatrenia.

Súd rozhodol, vzhľadom na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, o zaviazaní ich otca platením výživného. Ani jeden rodič nevlastní majetok väčšej hodnoty, ani jeden z nich nespláca dlhy, úvery, pôžičky, neplatí si poistenie a obidvaja majú vyživovaciu povinnosť len k mal. Q. a L.. Rodina býva v nájomnom byte s nákladmi na bývanie a energie 232 eur mesačne. Otec pracuje za 591,58 eur mesačne netto, matka poberá rodičovský príspevok 199,60 eur mesačne. Maloleté deti majú bežné výdavky na výživu (najmä ošatenie, obutie, jedlo, drogériu, bývanie), nezvýšené ani v dôsledku zdravotných problémov, návštevy predškolských zariadení, voľno časových aktivít. Pri určení výživného tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, súd zohľadnil aj vekový rozdiel medzi deťmi a skutočnosť, že matka si plní vyživovaciu povinnosť aj osobnou starostlivosťou o deti.

O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. a/ Obč. súd. por. a o náhrade trov konania štátu podľa § 148 Obč. súd. por. Štátu v tomto konaní vznikli trovy v súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním z titulu znalečného. Vykonanie tohto dôkazu nariadil súd v záujme maloletých detí, nebolo navrhnuté ani jedným účastníkom. Znalecké dokazovanie bolo potrebné pre účely súdneho rozhodnutia, preto trovy s ním spojené bude znášať štát.

V závere súd musí apelovať na rodičov, aby sa naozaj obidvaja snažili odstrániť zistené nedostatky vo výchove detí, v prístupe k nim, rodine a manželskému partnerovi tak, aby vytvorili fungujúcu rodinu, ktorej členovia prechovávajú voči sebe rešpekt, úctu a pozornosť, vzájomne si pomáhajú a podporujú sa.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie otec maloletých detí. Vo svojom odvolaní uviedol, že rozsudok okresného súdu považuje za nepravdivý a urážajúci. Rozhodnutie súdu o pridelenie detí matke maloletých detí, ktorá požíva alkoholické nápoje v prítomnosti detí a ohrozuje ich je nesprávne. Žiada, aby súd prihladol na výpovede jeho rodičov, ktorí ho vychovali a poznajú ho 40 rokov. V prípade ak matka maloletých detí naďalej nebude zvládať úlohu matky, tak aby maloleté deti boli pridelené do jeho starostlivosti.

K odvolaniu otca maloletých detí proti rozsudku súdu prvého stupňa podala písomné vyjadrenie matka maloletých detí. Vo svojom vyjadrení uviedla, že prestala požívať alkoholické nápoje, o deti sa riadne stará a nesúhlasí s tým, aby maloleté deti neboli pridelené do jej starostlivosti. Maloleté deti nie sú špinavé, hladné, zanedbané, chodí s deťmi na pravidelné lekárske vyšetrenie, s mladším dieťaťom L. bola na 10. dňovom pobyte v detskom rehabilitačnom centre v Martine. V prípade, že by sa nedokázala z nejakých vážnych dôvodov postarať o maloleté deti nemá nič proti tomu, aby boli zverené do starostlivosti otcovi maloletých detí.

Kolíznym opatrovníkom maloletých detí k odvolaniu otca maloletých detí proti rozsudku súdu prvého stupňa v písomnom vyjadrení uviedol, že navrhuje rozsudok prvého stupňa potvrdiť ako správny opierajúc sa o závery znaleckého posudku Mgr. Olgy Dianiškovej a MUDr. Zuzany Kašparovej zo dňa 02.05.2014. Zo znaleckého posudku vyplýva, že matka maloletých detí im dokáže vytvoriť lepšiu emocionálnu podporu a zabezpečuje im primeranú zdravotnícku starostlivosť v súvislosti s ich zdravotným stavom, nakoľko otec doporučenú zdravotnú starostlivosť odmieta.

Okresná prokuratúra v Liptovskom Mikuláši k odvolaniu otca maloletých detí proti rozsudku súdu prvého stupňa podala písomné vyjadrenie, v ktorom navrhovala odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdiť. Dôvody podania riadneho opravného prostriedku otca maloletých detí nepovažuje za relevantné. Okresný súd v intenciách § 127 ods. 1 O.s.p. ustanovuje znalkyňu z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie MUDr. Zuzanu Kašparovú, ktorá vo veci podala znalecký posudok s tým, že v rámci požiadavky kladenej na úplnosť ňou realizovaného znaleckého dokazovania pribrala znalkyňu z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých Mgr. Olgu Dianiškovú. Ustanovená znalkyňa za asistencie pribratej znalkyne potom vo veci spracovali znalecký posudok č. 4/2014, resp. 16/2014, ktorého závery okrem iného s poukazom na znenie § 132 O.s.p. viedli konajúci súdu k odvolaním napádanému rozhodnutiu. Upriamil pozornosť odvolacieho súdu na skutočnosť, že ide o riešenie odborných otázok osobami príslušnými pre ich zodpovedanie s tým, že súd mal a musel na výsledky znaleckého dokazovania v intenciách § 132 O.s.p. v spojení so znením § 127 ods. 1 O.s.p. prihliadať, pričom dosiaľ v konaní nebol zistený dôvod vedúci k spochybneniu ich hodnovernosti. V tvrdeniach odvolateľa preto v tomto smere vzhladala vyjadrenie jeho subjektívneho názoru nemajúceho priamy vzťah k voľbe prostriedkov a spôsobu vybavenia veci súdom. Závery znaleckého posudku sa pritom stali dôvodom šetrenia, či odvolateľ svojim správaním porušuje právne normy a iných právnych odvetví, predovšetkým odvetví zaoberajúcich sa vyvodzovaním priestupkovej a trestnoprávnej zodpovednosti. Subjektívne pocity jednej zo strán konania pritom nemôžu byť limitom rozhodovania súdu v danej právnej veci, zvlášť potom v prípade, ak sa na jeho rozhodnutí v rámci procesu hodnotenia dôkazov podľa § 132 O.s.p. podieľa odborne spôsobilá osoba v procesnom postavení znalca.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v intenciách uvedených v § 212 ods. 2, písm. a/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. rozsudok okresného súdu potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

V zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotenia toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania odvolateľ - otec maloletých detí, konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym

záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácií odvolateľa - otca maloletých detí, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ust. § 146 ods. 1, písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. s tým, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania podľa jeho výsledku, keďže konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.